

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

КЕАҚ «АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ Өңірлік Университеті»

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

*«ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР:
СТРАТЕГИЯСЫ, МІНДЕТТЕРІ, ЕНГІЗУІ»*

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ

МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

*«ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ:
СТРАТЕГИЯ, ЗАДАЧИ, ВНЕДРЕНИЕ»*

I КНИГА

Қостанай қ., 2024 ж.

УДК 37.02
ББК 74.00
А 46

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Жарлыгасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Березнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Сюндикова Данагуль Жаппасбаевна**, педагогикалық білім магистрі, Қостанай облысы әкімдігінің білім басқару басшысының орынбасары; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар: стратегия, міндеттер, енгізу»: 2024 жылдың 23 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2024. – 1404 б. = «Инновационные технологии в современном образовании: стратегия, задачи, внедрение»: Материалы международной научно-практической конференции, 23 февраля 2024 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынұлы, 2024. – 1404 с.

ISBN 978-601-356-350-3

Жинаққа «Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар: стратегия, міндеттер, енгізу» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми- тәжірибелік конференция материалдары енгізілген.

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар: стратегия, міндеттер, енгізу» атты Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары жарияланған. Онда білім беруді дамытудың жалпы бағыттары мен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділік пен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтары мен тиімді тәжірибелерін енгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы.Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың инновациялық қызметке психологиялық-педагогикалық дайындығын қалыптастыру технологияларын енгізу ерекшеліктерін талқылауға арналған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновационные технологии в современном образовании: стратегия, задачи, внедрение», определяющие общие направления и тенденции развития образования, такие, как обеспечение доступности и инклюзивности, актуализация ценностного аспекта содержания на всех уровнях, создание в организациях образования атмосферы открытости и сотрудничества, разработка и внедрение инновационных форматов и эффективных практик психолого-педагогического сопровождения, интеграция педагогической науки и практики.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы.Алтынсарина в контексте современного образования, научных основ гуманистической теории обучения, способов решения проблемы взаимосвязи науки и практики в современном педагогическом образовании, значения допрофессионального педагогического образования как интегративной системы, особенностей внедрения технологий формирования психолого-педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

УДК 37.02
ББК 74.00

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2024
© Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2024

ӘОЖ 371

АҒАРТУШЫ ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ӨМІРІ МЕН ҚЫЗМЕТІ

Букарбаева Гаухар Отегенқызы

педагогика ғылымдарының магистрі, ағылшын пәні мұғалімі
№15 Абай атындағы орта мектебі, Атырау қ. Қазақстан
E-mail: otegenkyzy@mail.ru

Ихсан Данияр Отегенулы

тарих пәні мұғалімі
№1 мектебі, Ақтау қ. Қазақстан
E-mail: Danik-kosta@mail.ru

Аңдатпа

Мақала авторлары XIX ғасырдың екінші жартысындағы Қазақстандағы білім беру саласының дамуы тарихымен қазақ халқының көрнекті ағартушысы Ыбрай Алтынсариннің өмірі мен қоғамдық-саяси қызметін деректер негізінде қарастырады.

Түйін сөздер: ағартушы, педагог, тарих, тұлға, халық мектептерінің инспекторы, уезд, қоғамдық қызмет, этнограф, фольклоршы, ақын прозашы, алаш, зиялы тұлғалар.

Аннотация

В статье авторы осветили важный аспект истории Казахстана – развитие народного образования во второй половине XIX века. Исследователи более подробно остановились на следующих вопросах: жизнь и творчество, общественно-политическая деятельность просветителя казахского народа Ыбрай Алтынсарина.

Ключевые слова: просветитель, педагог, история, личность, инспектор народных школ, уезд, общественная деятельность, этнограф, фольклорист, поэт прозаик, алаш, интеллигенция.

Abstract

The authors in article has shined a prominent aspect of history of Kazakhstan, national education development in second half of XIX-th century. The researcher has in more details stopped on following questions, the article is considered life and creativity, political activity of the visible educator of the Kazakh people of Ibray Altynsarin.

Key words: educator, teacher, history, personality, inspector of public schools, county, public activity, ethnographer, folklorist, poet, novelist, alash, intelligentsia

Академик Манаш Қабашұлы: Отан тарихында ең зәрулі проблема – оны тарихи қайраткерлермен тұлғалау. Күні кешеге дейін жеке адам мен халықтың қатынасы толық ашылмай келді. Қайраткерлер ұғымы қызметкерлер, мансап иесі дәрежесіне төмендетілді. Қайраткер – жасампаз адам, жоқтан бар жасаушы, өз мүддесін халық мүддесімен қабыстырып, өз халқының өркениеті көгінде жарастырушы болса керек. Ендеше, Отан тарихынан кейбір кездейсоқ адамдарды аластап, тарихи тұлғаларды өз тұғырына қондыру керек [1], деп жазған болатын. Тұлға тарихын зерттеу, олардың қазақ қоғамындағы алатын орны мен қазақ халқының отаншылдық елжанды тарихының тағылымына қосқан үлесін саралай отырып зерделеу, тағылымдық жақтарын ашып көрсету, бағалау маңызды міндеттердің бірі болып табылады.

Олай болса, ағартушы Ыбрай Алтынсариннің өмірі мен қызметінің тарихи тағылымы жас ұрпаққа өнеге. Тұлға тарихын зерттеу, олардың қазақ қоғамындағы алатын орны мен қазақ халқының отаншылдық елжанды тарихының тағылымына қосқан үлесін саралай отырып зерделеу, тағылымдық жақтарын ашып көрсету, бағалау маңызды міндеттердің бірі болып табылады. Олай болса, жағарыда айтылған тарихи тұлға тақырыбына көрнекті ағартушы Ыбрай Алтынсариннің өмірімен қоғамдық-саяси қызметінің тарихы өзекті болыптабылады.

Тарихи тұлғалардың өмірбаянын арнайы тарихи зерттеу де бүгінгі таңдағы ғылыми бағыттың бір саласы. Аса көрнекті ағартушы Ыбырай Алтынсарин қазақ халқының қоғамдық ой пікірі, мәдениеті мен әдебиеті тарихында жаңашыл–педагог, жаңа мектептердің ұйымдастырушысы, этнограф, фольклоршы, ақын прозашы, қазақ тарихының жанашыры ретінде кеңінен мәлім. Мәселен, Ыбырай Алтынсарин өзінің Николай Ильминскийге жазған хатында: Бірақ, мен Сіздің, мейірімді Николай Иванович, шағыммен мазаңызды алайын деп отырған жоқпын. Қазір қазақ хрестоматиясының екінші бөлімін құрастырып жатыр едім (айтқандай, орыс әліппесін қайдан алып жүрсің деген сияқтыларды айтып, мені бұл сорлы кітап үшін де мүбталаға салды); Ал кітаптың осы бөлімнің тарих тарауында қазақ тарихынан да мақалалар берілуі керек еді, бірақ оған еш жерден материал таба алмай отырмын. Тіпті, Левшин мен Вельяминов–Зерновтың шығармаларын да еш жерден таба алмадым. Сондықтан, қазақтар жайында тарихи материалдар Қазаннан табылмас па екен, немесе егер ондай кітаптардың сатылатын жері болса, кімге жазып, кімге ақша беруіме болар екен; Осы жөнінде маған бір жақсылық жасамас па екенсіз деп Сізге өтінгелі отырмын [2], – деп жазады. Бұл хаты оның қазақ тарихының жанашыры, жоқтаушысы болғанын дәлелдейді.

Ыбырай Алтынсарин 1841 жылы 20 қазан күні Қостанай облысы Затабол ауданында туып өскен [2]. Ыбырай Алтынсарин Қазақстанда ұлы ағартушылық идеясын қалың халық бұқарасына тарататын, сөйтіп, оны ілгері алып бара алатын кадрлар даярлауды алдына мақсат етіп қойды. Мұндай кадрларды ол тек азаматтық халық мектептері арқылы ғана дайындап шығаруға болатындығын ұғынды – Ыбырай Алтынсарин Қазақстанда халық ағарту жұмысын ұйымдастырып, оны жолға қоюды, оған дұрыс бағыт беруді үлкен арман етті. Халық ағарту жұмысын ұйымдастырып, оны ілгері алып бару үшін алғашқы кезде түгел беріліп халықты сүйетін, мен сияқты қазақ керек [2] – деп жазды ол.

1858 жылы Орынбордағы қазақ мектебін тәмәмдаған [3]. Патша үкіметі стат кеңесшісі Ыбырай Алтынсаринге 1858 жылдың 6 қазанында Самар және Орынбор генерал–губернаторы зауряд–хорунжи атағын береді. 1879 жылы Ыбырай Алтынсарин Торғай облыстық мектептер инспекторы болып тағайындалды [4]. Торғай облысы сол кезде: Елек, Ырғыз, Торғай, Николаев (Қостанай). – небәрі төрт уезге бөлінетін еді. Сол кездегі Торғай облысының, көлемі кәзіргі Қостанай облысын тұтас, Ақтөбе облысының көпшілігін, Чкалов облысының (РСФСР) бірнеше аудандарын қамтыды. [2]

Алтынсарин облыстық мектептер инспекторы болып қызмет істегенде, ол Торғай облыстық басқару мекемесіне тікелей бағынды, сол арқылы Орынбор оқу округіне қарады. Сол кезде Торғай облысының бас қаласы Орынбор болды. Барлық облыстық мекемелер сонда тұрды. Ал Ыбырай Алтынсарин облыстық мектептер инспекторы болып тағайындалғаннан кейін, үш жылға жуық Торғай қаласында тұрып, одан соң Қостанай қаласына көшіп барды, сонда тұрып облыста ағарту жұмысын басқарды.

Облыстық мектептер инспекторы болып тағайындалғаннан соң Ыбырай Алтынсарин мектептер ашуға кіріседі. Ол алдымен уездік қалаларда орыс–қазақ балалары бірге оқитын орталық орыс–қазақ училищелерін ашуды қажет деп тауып, бірден дайындық жұмысын жүргізеді. Бұл мектептерді ашу оған оңай соқпайды. Өйткені, сол кезде үкімет тарапынан қаржы берілмеді, тіпті бұл іске көңіл де бөлінбеді.

Ыбырай Алтынсарин Торғай облысындағы 4 уезді аралап, мектеп ашуға халықтан қаражат жинайды. Жер–жерде халық бұқарасы оның ағартушылық идеясын қуанышпен қарсы алды.

Халықтан қаражат жиналғаннан соң, ол мектеп үйлерін салдырып, немесе сатып алып, Торғай облысына қарайтын уездердің (Елек, Николаев (Қостанай),

Торғай, Ырғыз (Жармола) бәрінде де бір–бірден алты жылдық орталық орыс–қазақ училищелерін ашты. Осы ашылған училищелерді жабдықтауға Алтынсарин айрықша көңіл бөлді. Бұл училищелерді ашуда, Алтынсарин: Менің бел байлаған ойым қазақ уездерінің өз ортасынан, неғұрлым тезірек, бір–бір екі кластық орталық мектеп ашып, оның негізін берік қалау, оны әдемі, таза мектеп ету, сөйтіп, қазақ балаларына тәрбие беру жөніндегі жұмыстарымызда мектептің лас болуы, қабырғаларының дымқыл болуы, бөлмелерінің тар болуы, пешінен иіс шығуы, балалардың аш болуы, суыққа тоңуы, оқу құралдарының жеткіліксіз болуы, және халық мектептерінің көпшілігіндегідей, оқытушыларының сауатсыз болуы сыяқты кемшіліктерді кездестірмеу [2] – деп жазып, мектептерде оқу жұмысы болсын, тәрбие жұмысы болсын, жабдықтау жұмысы болсын, бәрін де үлгілі сатыға қоюға тырысты.

Өзінің басқа бір хатында, Ыбырай Алтынсарин: Тәжірибе барлық ғылымның бастамасы ғой, кем–кемдеп өзіміз де үйреніп, балаларды да оқыта берейік; мүмкін, сөйте келіп мақсатымызға да жетерміз деп, мұғалімдердің көңлін көтере білді.

Ол, жер–жерде көптеген болыстық мектептер ашу үшін алдымен мұғалімдер кадрын дайындау керек екендігін айта келіп, мұғалімдер мектебін ашу жөнінде жоғарғы өкімет орындарының алдына мәселе қойды. Оның мәселе коюы бойынша Орскі қаласында мұғалімдер мектебі ашылды. Бұл мектепте қазақ балалары оқыды. Қазан төңкерісінен бұрын Қазақстандағы оқыған мұғалімдердің көпшілігі осы мектептен оқып шықты.

Жылдан аса уақыттың ішінде ол Қараторғай болысында (Торғай уезі), Карабұтақ болысында (Ырғыз уезі), Обаған және Жетіқара болыстарында (Қостанай уезі), Бөрте болысында небәрі бес болыстық мектептер ашып үлгерді. Осы кезде ол Қостанай және Ақтөбе қалаларында орыс балаларына арнап екі мектеп ашты. Бұл мектептер ашылғанда Ыбырай Алтынсарин ішінде өзі болып, бірінші үлгілі сабақты балаларға өзі берді. Ыбырай Алтынсарин уездік қалаларда 4 орталық орыс–қазақ училищелерін, бір қолөнері училищесін, 5 болыстық мектептерді, орыс балаларына арнап 2 мектеп ашып, оларды тегіс жабдықтады.

Ыбырай Алтынсарин жастарға жоғарғы сатыда білім беруді көкседі. Ол гимназияларда, университеттерде, Красноуфимскі қаласындағы реальное училищеде оқитын қазақ балаларына стипендия тағайындады, сөйтіп, қазақ жастарының келешекте толық орта, жоғары дәрежелі білім алуларына жол салды.

Ұлы ағартушы Ыбырай Алтынсарин осы стипендияларды елден халық ағарту қорына жиналған қаражаттан тағайындады. Ыбырай Алтынсарин тек мектептер ашумен тынған жоқ, ол мектептерде пәндерді оқыту әдісіне, оқушыларды тәрбиелеу мәселелеріне де аса көңіл бөлді. Ыбырай Алтынсарин орыс–қазақ училищелерінде математика, химия, география, тарих, орыс тілі, қазақ тілі, пәндерін оқытты.

Ы. Алтынсарин заманынан 1917 жылға дейінгі аралық. Бұл кезеңдегі тарихты оқыту әдістемесінің қалыптасуымен дамуы Ыбырай Алтынсариннің есімімен тығыз байланысты. [5, 199–200б.] Ыбырай Алтынсарин Қазақстанда тарихты оқыту әдістемесінің біртіндеп қалыптасуына және басқада пәндерден мектепте оқушыларға сабақ берудің теориялық, педагогикалық, ғылыми–әдістемелік негіздерін қалады.

Ыбырай Алтынсариннің ағартушылық қызметінде балаларды оқыту және тәрбиелеу, мұғалімдердің беделін көтеру, рөлін арттыру мәселелері үлкен орын алады. Мұғалімдер оқушыларын өз балаларындай көрулері керек, сонда ғана оқу жұмысы ойдағыдай ілгері басады деп ойлады Алтынсарин.

Халық ағарту жұмысын ілгері дамытудағы мұғалімдердің рөлін Ыбырай Алтынсарин былайша бағалады: Халық ағарту жұмысы бұл арада тек жаңа ғана басталып келеді, сондықтан, жаңа салынып жатқан үйдің жақсы болуы оның іргесінің берік және мықты қалануына байланысты болатыны сияқты, біздің қолға алып отырған ісімізде де, қазақ мектептерінің бар келешегі, көбінесе, істің қазіргі басталуына байланысты; сондықтан да мен кәзір жақсы оқытушыны дүниедегі

заттың бәрінен де қымбат керемін... Халық мектептері үшін ең керектісі – оқытушы [2], – деп жазды Ыбырай Алтынсарин, – тамаша жақсы педагогика құралдары да, ең жақсы үкімет бұйрықтары да, әбден мұқият түрде жүргізілетін инспектор бақылауы да оқытушыға тең келе алмайды [2], деген болатын.

Орыс–қазақ мектептеріне кәзір тек орыс тілін ғана оқыйтын, оқу, жазуды ғана үйрететін мектептер деп қарауға болмайтынын көрсетіп. ол мектептерден оқушыларды отырықшылыққа, тазалыққа дағдыланатын, әрнәрсеге де дұрыс ақыл–оймен қарай білетін етіп шығаруымыз керек – деп, жазды Алтынсарин. Тағы бір хатында, ол: Мен қазақ балаларын ұқыптылыққа, тазалыққа, отырықшылық тұрмыс-тың артықшылығына, мысалы, құрғақ, жылы бөлмелерде тұруға үйретудің өзі қазақ даласында тәрбиелік мәні бар жұмыс деп білемін [3], – деп жазды. Алтынсариннің ұлы ағартушылық идеясы оның көркем шығармаларында да, ғылыми мақалаларында айқын көрініс тапты.

Ыбырай Алтынсарин әрі ақын, әрі қара сөздің ұстасы, қазақтың әдеби тілінің негізін салған артына ғылыми мұра қалдырған тұлғалардың бірі.

Ы. Алтынсариннің көркем әдеби шығармалары оның Қазақ хрестоматиясында Орынбор 1878 жылы 1 кітабында басылып шықты. Осы тұрғыдан қарағанда, бұл кітап тек оқу құралы ғана емес, сол кездегі көркем шығарма, озат ой–пікір ұлт қазнасы. Қазақ хрестоматиясына енген өлеңдерді, әңгімелерді Ы.Алтынсарин қаза болғаннан кейін оның шәкірттері 1899 жылы, Қазан қаласында, Мактубат деген атпен, арабша әріппен бастырып шығарып, халық арасына таратты [2], Алтынсарин балаларға арнап оқу құралын жазды.

Алтынсариннің 1882 жыл бойынша Торғай облысының оқу ісі жайында жазған қорытынды есебінде әрбір уезде бір–бір мектептен бар екендігі, олар уезд орталықтарында орналасқанын, Николаевск уезінің мектебі Троицкіде орналасқанын, Елек уезіндегі мектепті Ақтөбе бекінісіне ауыстыру үшін жаңа ғимрат салынып жатқанын баяндайды [4],

Алтынсариннің көзқарастарына тән нәрсе – оның халықты шын сүйгендігі. Қазақ деген – жасанды мінезі жоқ, қарапайым халық, бірақ сол қарапайымдығының өзінде оның, көп жақсылығы жатыр, өз елімізге қолдан келгенше қызмет ету – біздің әрқайсымыздың борышымыз – деп, айтты. Ыбырай – халықтың сүйген ұлы – *Барлық қазақ жастары менің соңымда, олар мені жақсы көреді мен қайтып жалғыз болайын?* [2]–деген. Ыбырай Алтынсариннің ағартушылық еңбегінен елжандылық отаншыл қызыметін көреміз.

Ыбырай Алтынсарин В. Катаринскийге жазған хатында: Сізге соңғы хатымды жазғаннан кейін мен тағы да ауырып қалдым. Бұл жолы бұрынғыдан анағұрлым қатты ауырдым, жұрт мені жаны қалса болар еді деп қауіптенді. Өлі де аурумын, ұйқым жоқ десем де болады, тамақ ішпеймін: жүрегімнің соғуы күшті, ентіге беремін. Троицкіден үшінші доктор шақыртқанымнан кейін, қазір тәуірірексің деседі, ол маған 10 июльге дейін ішетін дәрі беріп кетті. Өзімді бір құдайға тапсырдым, тағдырда жазылғаннан артық ештеңе болмайды ғой [2], – деп баяндайды. Алтынсарин өлер шағында өзінің салған үйін орыс–қазақ мектептерінде істейтін мұғалімдерге бағыштады. Ол үй кейіннен демалыс үйіне айналды. Ал 500 десятинадай өзіне тиісті жерін, ол Қостанай қаласында ашылғалы жатқан ауылшаруашылық училищесіне берді. Барлық саналы ғұмырын ағарту ісіне арнаған Ыбырай Алтынсарин 1889 жылы 17 шілде күні ұзаққа созылған науқастан көз жұмған. [5]

Алтынсарин жоғарғы өкімет орындарына қатынас қағаз жазып, бірнеше қыздар училищесін ашуға рұқсат сұраған болатын. Патшалық өкімет орындары Ыбырай Алтынсарин кайтыс болғаннан соң ғана 4 жерде қыздар училищелерін ашуға рұқсат берді. Сөйтіп, Алтынсариннің тілегіне сәйкес, қыздар училищелері Торғайда – 1891 жылы, Қостанайда – 1893 жылы, Қарабұтақ селосында (Қазіргі Ақтөбе облысындағы Қарабұтақ елді мекені. – Ө.И.) – 1895 жылы және Ақтөбеде – 1896 жылы ашылды.

1896 жылы Торғай облысының қоластындағы қыздар мектептерінде небәрі 211 қыз, олардың ішінде 70 қазақ қыздары, 141 орыс қыздары оқыды. Ыбырай Алтынсарин халықтың болашағын көздеп білім алуды аңсап келген қазақ қыздарының оқып, білім алуларына жол ашты. Алтынсарин кайтыс болғаннан кейін ол ашқан мұғалімдер мектебі Орскі қаласынан Орынбор қаласына көшті.

Қорыта келе біріншіден, Торғай облысы халық мектептерінің инспекторы лауазымына 1879 жылы бекітіліп, жұмысты қабылдап алған тұста облыс көлемінде 3 бастауыш мектеп (Тройцк, Торғай, Ырғыз) болса, 1889 жылы ол дүниеден өткенде уездік, болыстық мәртебедегі 17 мектеп жұмыс жасап тұрды. Оның инспекторлық қызметі тұсында (1879–1889) ашылған мектептер мен алғашқы жазылған оқулықтардан Алаш жұртының бір топ зиялы тұлғалары білім алып, қайраткер тұлға болып қалыптасып, ел–жұртына қызмет жасады [4]. Екіншіден, Ыбырай Алтынсарин қазақ халқының тарихында бірінші рет педагогикалық білімнің іргесін қалады. Отандық білім беру жүйесінің тарихы Ыбырай Алтынсарин кезінен бастау алады. [6]. Үшіншіден, Ыбырай Алтынсарин – аса көрнекті ағартушы, өз заманының ақыл – ойшысы оның халқы үшін жасаған ағартушылық және қоғамдық–саяси қызыметі келешек жас ұрпаққа үлгі өнеге. [7]

Әдебиеттер тізімі

1. Қозыбаев М.Қ. Өркениет және ұлт. – Алматы: 2011. – 369 б.
2. Ыбырай Алтынсарин. Шығармалар жинағы. – Алматы:1955. – 413 б.
3. Исенов Ө.И. Ыбырай Алтынсарин – ағартушылық жаршысы.// Профессор Н.Ф.Катанов және түркітану мәселелері атты халықаралық ғылыми теориялық конференцияның материалдары. – 30–31 мамыр, 2012 жыл. Батыс Қазақстан гуманитарлық академиясының хабаршысы. Ғылыми журнал №2 (19) 2012. – 76–82 б.
4. Әбсадық А. Абай шығармашылығы және қазіргі қазақ әдебиетінің қалыптасуы – Т.7. Абай және Ыбырай. Ғылыми–танымдық зерттеу. – Алматы: Алгаритм, 2022 – 334 б.
5. ҚР ОММ. 25 – қор, 1–тізбе, 2557 – іс, 20–25 пп.
6. Исенов С.И. Ағартушы – Ыбырай Алтынсарин. // Стратегия 2050 тұрақты экономикаға, саясатқа және қоғамға жол. Халықаралық ғылыми – тәжірбиелік конференциясының материалдары. - Қостанай. 2016. – 547 б. – (407–413 б.)
7. Исенов Ө.И. Тарихты оқыту әдістемесі пәні және оның даму кезеңдері. // Алдамжар оқулары Халықаралық ғылыми – тәжірбиелік конференциясының материалдары. Қостанай әлеуметтік–техникалық университеті ғылыми хабаршысы. №3. 4–5 желтоқсан. 2009. – 199– 205 бб.

УДК 378

ФОРМИРОВАНИЕ КУЛЬТУРНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ ЛИЧНОСТИ В РАМКАХ ПОЛИКУЛЬТУРНОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА

Бурцева Ирина Юрьевна

старший преподаватель

кафедра русского языка (как иностранного)

Институт международного образования

МИРЭА – Российский технологический университет

г.Москва, Россия

E–mail: burceva@mirea.ru

Аннотация

В статье рассматривается вопрос формирования культурной идентичности личности в процессе обучения иностранным языкам студентов технических вузов. Отмечается важная роль поликультурной среды в определении духовно–нравственных ориентиров индивидуума. Предлагаются различные формы занятий с учетом междисциплинарности.

Ключевые слова: межкультурная компетенция, лингвокультурологические навыки, культурная идентичность, поликультурное пространство.

АЛҒЫ СӨЗ

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО

<i>Сеитбек Бекенович Куанышбаев</i> , география ғылымдарының докторы Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма - Төрағасы - Ректоры	3

ПЛЕНАРЛЫҚ БАЯНДАМАЛАР

ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

<i>Eva Smetanová</i>	Humanistic learning theory in contemporary education and upbringing	5
<i>Бережнова Елена Викторовна</i>	Способы решения проблемы взаимосвязи науки и практики в современном педагогическом образовании	8
<i>Скударева Галина Николаевна</i>	Допрофессиональное педагогическое образование как интегративная система	11
<i>Сюндикова Данагуль Жаппасбаевна</i>	Качество образования костанайской области: реалии и перспективы	15
<i>Chudakova Vira Petrovna</i>	Features of the introduction of innovative technologies «formation of psychological readiness for innovative activity» and «development of psychological competence competitiveness personalities» using digital and stem methods in the practice of modern education	18
<i>Өтелбаева Салтанат</i>	Санкт-петербургте сақталған ыбырайдың үш хаты	24

**ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР НЕГІЗІНДЕ ТҰЛҒАНЫ РУХАНИ-АДАМГЕРШІЛІККЕ
ТӘРБИЕЛЕУ**

СЕКЦИЯ 1

**ДУХОВНО–НРАВСТВЕННОЕ ВОСПИТАНИЕ ЛИЧНОСТИ НА ОСНОВЕ БАЗОВЫХ
НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ**

<i>Абдикаримова Жанар Куандықовна, Бухарбай Қауя Сапарбекқызы</i>	Жас ұрпақтың бойына рухани-адамгершілік құндылықтарды қалыптастыру	30
<i>Абикенова Дариға Женисовна, Нурханова Шолпан Адильбековна</i>	Нравственное воспитание учащихся с особыми образовательными потребностями в рамках работы учителя-дефектолога.	33
<i>Абильгазина Жанар Тулегеновна, Ермагамбетова Айжан Бериковна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках истории Казахстана	37
<i>Агитаева Дария Тулегеновна, Аушахметова Арита Жемагулиевна</i>	Ұлттық құндылықтар – тәрбиенің түп қазығы	41
<i>Айсина Надежда Газизовна</i>	Взаимосвязь народных традиций и базовых национальных ценностей	45
<i>Айгүл Абай</i>	Мінез бен ақыл жарасса – адамгершілік ұтады	48
<i>Айтпаева Алия Богдановна, Тогусаева Ажаргүл Казийкановна</i>	Қазіргі ұстаз келбеті: оқушыларды ұлттық құндылықтар негізінде тәрбиелеу	51
<i>Акижанова Асель Жаксыбаевна, Ержанова Рауза Константиновна</i>	Оқушылар мен мұғалімдердің этномәдени құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық технологиясы	54
<i>Ақишева Балайым Жансеитовна, Айнабекова Акмарал Сабитовна</i>	Шәкірт бойына сапалы білім мен тағылымы мол тәрбие беру	58
<i>Аккулова Салтанат Арыстановна</i>	Ислами құндылықтардың тәрбиелік сипаты	61
<i>Алимова Назгүл Едресовна, Турсынова Елена Каирбековна</i>	Білім алушыларды жалпыұлттық құндылықтар негізінде білім бере отырып тәрбиелеудің маңыздылығы	65
<i>Алипбаева Гульжан Ағыбаевна, Нурова Асемауль Кожихановна</i>	Еріктілер қызметі арқылы студенттерге адамгершілік тәрбие беру	69
<i>Алтыбаев Нурбулат Муратович, Боканова Регина Ренатовна</i>	Духовно- нравственное воспитание в условиях современного образования	72
<i>Альжанова Куляш Есимовна, Жусупова Ирина Тулемрзаевна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках математики	75
<i>Аминова Алия Рафиковна</i>	Формирование духовно-нравственных ценностей у детей дошкольного возраста на основе базовых национальных ценностей	79
<i>Анасова Айнаш Бектурсыновна, Бекбулатова Ақмарал Балғабаевна</i>	Рухани-адамгершілік тәрбие тәрбиеленушілердің базалық ұлттық құндылықтарын қалыптасыру жүйесі ретінде	82

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Аралбаева Жулдузай Туребековна, Журкубаева Гульвира Темиркеевна</i>	Привитие школьникам базовых национальных ценностей на уроках истории и во внеурочное время	85
<i>Асылханова Гульнара Амантаевна, Тусова Асель Жанибековна</i>	Жас ұрпақты ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеу	89
<i>Атоварова Юлия Анатольевна</i>	Духовно-нравственное воспитание на основе базовых национальных ценностях: понятие, цели и методы	92
<i>Афендулиди Елена Наилевна</i>	Музыкальное оформление урока казахского танца	96
<i>Аханова Айгерим Нагметовна, Дүйсенова Айзада Қайырғалиқызы</i>	Заманауи білім беруде ұлттық құндылықты дамыту – парызымыз	100
<i>Ахметшина Гульсия Хабриевна, Замалетдинова Зальфира Исаковна</i>	Духовно-нравственное развитие обучающихся в условиях обновленных ФГОС	105
<i>Ахметші Данагүл Достарқызы, Кадашева Шолпан Алпысбаевна</i>	Рухани адамгершілік тәрбие негізі – толеранттылық іспеттес	108
<i>Ашимов Айтпай Кенесович</i>	Духовно-нравственное воспитание в школе	111
<i>Әбсадық Алмасбек Ахметұлы, Арықбаева Жамила</i>	Троицк бастауыш мектебі және қазақ ағартушылары	113
<i>Әбсадық Алмасбек Ахметұлы, Қорғанбек Болат Сағынбекұлы</i>	Ы.Алтынсарин шығармаларындағы фольклор: типтік образдар мен дидактикалық сарындар	119
<i>Әлиасқарова Мейрамкүл Қуанышбекқызы</i>	Жеке тұлғаға ұлттық құндылықтар арқылы тәрбие беру	125
<i>Бадаева Менсулу Сейдағалиевна</i>	Ы. Алтынсарин шығармалары - тәлім мен тәрбиенің алтын діңгегі	128
<i>Бажалақова Гауһар Мұратқызы, Бегманова Дәметкен Әбілекқызы</i>	Ұлттық сананы оятатын математикалық сауаттылық есептерін құрастыру	132
<i>Байдилдина Асель Кенжахметовна, Торина Гүлжахан Қуанышқызы</i>	Ұлттық құндылықтар негізінде функционалдық сауаттылықты қалыптастыру	136
<i>Байсаматова Жұлдыз Мырзабековна</i>	Сабақтарда қазақ дәстүрлерінің элементтерін енгізе отырып, оқушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	139
<i>Байтурсынова Инеш Туребековна</i>	Формирование ценностного отношения к природе через притчи, пословицы и поговорки казахского народа	142
<i>Балгабаева Гаухар Зкрияновна, Анасова Айнаш Бектурсыновна</i>	Тарихи жадыны қалыптастыру негізінде жастарды отансүйгіштікке тәрбиелеу	148
<i>Бейсекеев Асет Хасенович, Ахетов Хамза Нурланович Бекбергенова Салтанат Жакиевна</i>	Духовно-нравственное воспитание обучающихся Рухани –адамгершілік мұра негізінде заманауи тұлғаны қалыптастыру	152 155

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Берденова Сауле Жалғасовна</i>	Концепт счастье в казахской и русской языковых картинах мира	158
<i>Беркенова Гульнар Сейтжановна</i>	Духовно-нравственное становление личности обучающихся в процессе реализации воспитательной политики вуза	161
<i>Бозжигитова Гулбағдат Биртаевна, Кукеева Орынкуль Исмағуловна</i>	Сапалы білім бере отырып, ұлттық және адами құндылықтарды дәріптейтін ұрпақ тәрбиелеу	164
<i>Боканова Айгул Ахметсапина, Бекбулатова Акмарал Балғабаетна</i>	Ұлттық құндылық - ұлт болмысы	170
<i>Бондаренко Римма Анатольевна, Маранова Наталья Владимировна</i>	Духовно-нравственное воспитание на уроках музыки	173
<i>Боярская Ольга Васильевна</i>	Роль концертмейстера в воспитании духовно-нравственной личности на уроках хореографии	175
<i>Букарбаева Гаухар Отегенқызы, Ихсан Данияр Отегенұлы</i>	Ағартушы Ыбырай Алтынсариннің өмірі мен қызметі	179
<i>Бурцева Ирина Юрьевна</i>	Формирование культурной идентичности личности в рамках поликультурного образовательного пространства	183
<i>Вольф Ксения Валерьевна</i>	Современные требования к управлению воспитательным процессом в образовательной организации	187
<i>Вяткин Виталий Сергеевич, Вяткин Артем Сергеевич</i>	Воспитание духовно-нравственных качеств младших школьников посредством базовых национальных ценностей через уроки физической культуры в начальной школе	190
<i>Габдуллина Галия Гимеденовна</i>	Жалпы орта білім беретін мектептерде Махамбет Өтемісұлы өлеңдерінің көркемдігіне талдау	193
<i>Габдуллина Мирамкуль Шакиржановна, Кунакова Жанар Аманбаевна</i>	Ұлттық тәрбиенің алтын діңгегі	197
<i>Галина Луна Бакытжанқызы</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках английского языка	200
<i>Галымжанова Зәуре Тойшыбекқызы, Маликзадинова Райхан Маликзадиновна</i>	Тұлғаны рухани-адамгершілікке тәрбиелеудегі А.Байтұрсынов шығармаларының ықпалы	204
<i>Гафиатуллина Гульназ Фегимовна</i>	Базовые национальные ценности как основа целостного пространства духовно-нравственного развития и воспитания обучающихся	208
<i>Губарь Светлана Владимировна</i>	Педагогическое наследие Ибрая Алтынсарина: уроки для современного образования в Казахстане	210

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Гуляева Наталья Петровна, Мацкевич Ольга Витальевна</i>	Духовно-нравственное воспитание на уроках русского языка и математики в специальной школе	215
<i>Давлетшина Анна Александровна</i>	Педагогические условия формирования безопасного поведения у детей дошкольного возраста	218
<i>Дауренбекова Айжан Барамбаевна</i>	Укрепление духовных корней: национальные ценности в процессе личностного воспитания	222
<i>Джумабаева Ардак Калибековна</i>	Ұлттық құндылықтар- рухани-адамгершілік тәрбиенің негізі	225
<i>Джумамухамбетова Батима Жамшитовна, Алтайбекова Канагат Турсынбаевна</i>	Лингвокультурологи-ческая компетенция как средство повышения мотивации обучающихся через общение к изучаемому языку и культуре духовной и социальной	229
<i>Доскеева Жанар Маулетовна</i>	Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру	233
<i>Дюсекеева Людмила Кабдулаевна</i>	Развитие духовно-нравственных ценностей у студентов колледжа	238
<i>Егемкулова Гулнур Арғынбаевна</i>	Мектеп оқушыларын рухани-адамгершілікке тәрбиелеу жолдары	242
<i>Егеубаева Гульназ Галимжановна</i>	Модель духовно-нравственного развития личности современного казахстанского ученика: принципы и практики	245
<i>Екзекова Дина Шарифовна, Фаткулина Лариса Николаевна</i>	Формирование экологической культуры как основа духовно – нравственного развития и воспитания дошкольника	249
<i>Ерекина Назыгуль Сержановна, Хамзина Күлшат Бақытжанқызы</i>	Оқушыларды «бір тұтас тәрбие бағдарламасы» арқылы рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	253
<i>Ержанова Махаббат Маратовна, Бижанова Гульбагда Хасеновна</i>	Межнациональное общение детей и подростков как показатель воспитания толерантности	258
<i>Ермаганбетова Гулсум Казымбекқызы</i>	Ценностные основы духовно-нравственного развития и воспитания обучающихся	262
<i>Ермакова Татьяна Александровна, Байбулатова Айнагүл Маратқызы</i>	Математика и духовное воспитание: национальные ценности в очертаниях чисел	265
<i>Ерманова Айгуль Боранбаевна, Кәкімова Баян Дулатқызы</i>	Қазақ ою-өрнегінің тарихи және тәрбиелік мәні	267
<i>Есбергенова Куляим Амандыковна</i>	Базовые национальные ценности как основа духовно-нравственного развития и воспитания личности	271
<i>Есмагамбетова Гульжан Бердибековна</i>	Қазақ тілі сабақтарында оқушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеу арқылы оқыту	276
<i>Жамбулова Айгуль Жакановна, Түлебаева Куляш Тунгушпаевна</i>	Қазақ халқы –рухани зор байлықтың мұрагері	279

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Жапанова Айнур Болатовна, Шершень Жанна Леонидовна</i>	Эффективные методы и походы в воспитании школьников на основе национальных ценностей.	282
<i>Жарасбаева Зибагуль Батырхановна</i>	Тұлға қалыптастыруда ұлттық құндылықтар негізінде білім мен тәрбие беру	285
<i>Житчаева Бахитжамал Ауесхановна, Нургазина Елена Игоревна</i>	Духовно-нравственное воспитание как условие гармоничного развития личности	289
<i>Жумабаева Анар Жумабаевна, Сейлова Ляззат Алдабергеновна</i>	Бала тәрбиесі – бесіктен	294
<i>Жумабаева Ментай Алпысбайқызы</i>	Духовно–нравственное воспитание учащихся на базе изучения русскому языку и литературе в казахских школах	297
<i>Жумагулова Айнагуль Аманжоловна</i>	Қазақ әдебиет сабақтарында ұлттық құндылықтарды игеру арқылы жеке тұлғаны дамыту	300
<i>Жусупова Сабина Толгатқызы</i>	Взаимодействие с родителями в процессе воспитания общечеловеческих ценностей у детей дошкольного возраста	303
<i>Жучкова Наталья Геннадьевна, Вяткина Татьяна Викторовна</i>	Духовно-нравственное воспитание и гармоничное развитие личности ребёнка через призму актёрского мастерства средствами эстетического образования	306
<i>Журсиналина Гульсум Сайлаукановна, Кукенова Бакыткуль Кабылдиновна</i>	Эффективные формы воспитательной работы формирования нравственно-духовной личности	310
<i>Жүніс Дархан Жақсылықұлы</i>	Национальное наследие в учебно-воспитательном процессе	313
<i>Имашева Динара Иманбаевна</i>	Ұлттық құндылықты насихаттау барысында «Көкпар» әдісін сабақтарда қолдану	318
<i>Исабекова Алия Нағашыбаевна, Ахметова Инеш Гайсаевна</i>	Духовно-нравственное воспитание – базовая основа современного образования	321
<i>Искалиева Рабига Мулкамановна, Искаков Жанторе Мухтарович</i>	Ыбырай Алтынсарин танымындағы жалпы адамзаттық және ұлттық құндылықтары	325
<i>Исмагулова Гульшат Хабидулловна, Бряннова Айсәуле Есимжановна</i>	Оқушы тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудің рухани-адамгершілік негіздері	328
<i>Исмагулова Гульмира Сагалбаевна</i>	Обогащение духовно-нравственными представлениями и понятиями детей на основе базовых национальных ценностей на уроках начальной школы	333
<i>Кабылдина Акмарал Турғынбековна, Копбаева Айнур Габдоллаевна</i>	Музыка сабағында білім алушыларды ұлттық құндылықтары мен өнерге баулу арқылы кәсіптік шеберлігін арттыру	337
<i>Кадырбаева Жанылдық Мохторбековна, Иманбаева Сапаргуль Садвакасовна</i>	Ценностные установки духовно-нравственного развития и воспитания обучающихся	341

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Какимова Анель Сабитовна</i>	Эффективные направления и проблемы изучения казахского языка с детьми дошкольного возраста в условиях дошкольной организации	346
<i>Камалова Гулжанат Мирашовна, Нургалиева Бибигуль Галимжановна</i>	Қазақ тілі мен әдебиеті пәндерін оқыту арқылы оқушылардың бойында құндылықтарды қалыптастыру	350
<i>Кандалина Татьяна Валентиновна</i>	Воспитание искусством на основе национальных ценностей	353
<i>Карабасова Роза Казымовна</i>	Нравственное воспитание и социальная реабилитация детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, в учреждениях семейного типа на примере Коммунального государственного учреждения «Детская деревня семейного типа «Жанұя» Управления образования акимата Костанайской области	357
<i>Караулова Хорлан Мизамовна, Нурахметова Айгуль Баязитовна</i>	Ұлттық құндылықтар негізінде тұлғаға білім мен тәрбие беру	361
<i>Каримова Лязат Аубакировна, Абдуллина Айман Тухановна</i>	Сабақ барысындағы ұлттық тәрбие негіздері	365
<i>Карина Аягүл Алпысбайқызы</i>	Ерекше білім беруді қажет ететін баланы логопедиялық сабақта сөйлеуін ұлттық құндылықтарды кіріктіре отырып дамыту	370
<i>Касенова Норгүл Шакировна, Нургалиева Гульназ Сабитовна</i>	«Күретамыр» - ұлттық құндылықты дәріптеу	373
<i>Кенешева Айгуль Каршигановна, Шагатаева Роза Шатеновна</i>	Ұлттық тәрбие – ұлт болашағы	376
<i>Кирдун Виктория Сергеевна</i>	Формирование казахстанского патриотизма и гражданской ответственности как основа духовно-нравственного воспитания младших школьников: из опыта работы	379
<i>Клименко Анна Ивановна</i>	Духовно-нравственное воспитание студентов в учебном процессе	382
<i>Кодола Лариса Васильевна, Ким Ольга Александровна</i>	«Приобщение дошкольников к культурному наследию казахского народа»	387
<i>Койшибаева Гульмира Шегебаевна, Телеген Айман Әзімбекқызы</i>	Обучение казахскому языку в дошкольной организации как эффективный метод формирования нравственно-духовных ценностей у детей	391
<i>Конвисарова Людмила Александровна</i>	Духовно-нравственное развитие студентов на занятиях по литературе	394
<i>Космаганбетова Гулим Бейсенбаевна</i>	Ы. Алтынсариннің педагогикалық идеялары жаңа заманның үндестігі	397
<i>Коцкая Ольга Григорьевна, Федянина Ирина Гавриловна</i>	Музей - как средство духовного воспитания подрастающего поколения	401

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Крузе Светлана Владимировна</i>	Воспитание нравственности и патриотизма дошкольников, в условиях летнего оздоровительного периода, как одна из существенных форм работы с детьми	406
<i>Куанышбаева Малика Талгатовна, Демисенова Шнар Сапаровна</i>	The issue of developing tolerance in youth in contemporary psychological and pedagogical literature	410
<i>Кульченко Елена Михайловна</i>	Духовно-нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках музыки и во внеурочной деятельности	413
<i>Куприянчик Марина Александровна</i>	Духовно–нравственное развитие через «Единую программу воспитания» на основе базовых национальных ценностей	417
<i>Курбаналиева Бакыт Жантилесовна</i>	Жасөспірімдердің мінез-құлқында болатын өзгерістерге отбасының ықпалы	421
<i>Кусаинова Улберген Рамазановна, Сактаганова Жанар Хансултановна</i>	Кітап-сарқылмас қазына	424
<i>Кусниярова Зарина Муратовна, Шалгимбекова Кенжегуль Сапышевна</i>	Проблема изучения теоретических аспектов формирования ценностных ориентаций	427
<i>Лазута Елена Владимировна</i>	Нравственно-духовные аспекты в работе с текстами на уроках развития слухового восприятия (из опыта работы)	431
<i>Маканова Анар Жаруловна</i>	Развитие коммуникативных навыков педагога-психолога как педагогической ценности	433
<i>Маланичева Анна Владимировна</i>	Особенности восточного типа воспитания: теоретико-методологический аспект	436
<i>Маликов Рустам Шайдуллоевич, Гиниятуллин Раниль Рамилевич</i>	Справедливость во взаимоотношениях членов семьи в утопическом гуманизме согласно суре 12 «Йусуф» Корана	439
<i>Мендыгалиева Жанагуль Акановна, Кыпшакбаева Акмарал Дулатовна</i>	Үш құндылық – ұлттық мүдде, ар – ұят, талап	443
<i>Мешелова Роза Жарасбаевна</i>	Ыбырай Алтынсарин шығармалары рухани құндылықтардың жаршысы	446
<i>Минайдарова Зауреш Мейрамкановна</i>	Білім алушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеуде ұлттық педагогика элементтерін пайдаланудың маңызы	449
<i>Минайдарова Лязат Туреновна</i>	Базовые национальные ценности как основа духовно-нравственного воспитания личности	453
<i>Михайличенко Инна Александровна</i>	Духовно-нравственное воспитание: приоритет или пережиток прошлого?	356
<i>Молдагулова Гульшат Мухтаровна, Бейсенова Зульфия Сарбаевна</i>	Литературные образы как источник мудрости: духовное воспитание на уроках русского языка и литературы	459

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Молдахметова Гулнар Муратовна, Испаева Бибигуль Куанышевна</i>	Мектеп жасына дейінгі балалардың адамгершілік- рухани құндылықтарын қалыптастыру	464
<i>Молдахметова Кенжегүл Бейсенбаевна, Мирманова Гульсум Казымбековна</i>	Ұлттық құндылықтарға негізделген тәрбие – білім мен тәрбиенің сабақтастығының негізгі көрсеткіші	468
<i>Муканова Гульбану Мукашевна, Кабулова Гулшат Сериковна</i>	Білім мен тәрбие беру арқылы оқушы бойына ұлттық құндылықтар жүйесін қалыптастыру	472
<i>Мунтаева Алия Амировна</i>	Ұрпақты дұрыс тәрбиелеу үлкен қазына	475
<i>Муратова Алма Шариповна</i>	Произведения Ыбрая Алтынсарина, как средство духовно-нравственного воспитания детей младшего школьного возраста	479
<i>Муханова Саулегул Куандыковна, Дүйсембаева Гулнар Темировна Навий Лиза Набиевна, Егимбаева Ажар Кенесовна</i>	Ыбырай Алтынсариннің балаларға арналған шығармаларының рухани тәрбиелік мәні Әскери мамандардың күйзеліске төзімділігі - ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің негізгі элементі ретінде	482 485
<i>Насрединова Акжаркын Есеметовна, Елеупова Куаныш Темирфайловна</i>	Особенности музыкального развития и творчества на уроках музыки	489
<i>Ничубай Елена Владимировна</i>	Формирование межэтнической толерантности и этнокультурной компетенции в полиэтнической образовательной среде	494
<i>Нугманова Асель Ахметкановна, Карина Кымбат Аманатовна</i>	Ыбырай Алтынсарин және халық ауыз әдебиеті	499
<i>Нурбаева Нуржамал Курдеевна, Маркина Зейнеп Бакитжановна</i>	Ыбырай Алтынсарин әдеби шығармаларының өмірлік өзектілігі мен құндылықтары	502
<i>Нурғалиева Алия Габиденовна, Феданова Лидия Владимировна</i>	Инновационные формы работы в патриотическом воспитании учащихся класса Жас Сарбаз	506
<i>Нурғалиева Алмагуль Жаиковна</i>	Успешность развития казахстанского общества в духовно-нравственном развитии личности.	509
<i>Нурғожина Гулбану Абикеновна, Казиева Улжан Исаевна</i>	Ұлттық құндылықтар– ұлтымыздың құнды мұрасы	513
<i>Нуржанова Алмаш Мылтыкбаевна, Сапарова Алмагуль Мағзумовна</i>	Научно-педагогический консалтинг как инструмент сопровождения профессионального развития педагогов: опыт, проблемы и направления	516
<i>Нуржанова Замирахон Фархадовна</i>	Эффективные способы формирования ценности национальной культуры у школьников	520
<i>Нурканова Анара Турғунбековна, Жамбалина Нургуль Габдурахмановна</i>	Ұлттық құндылықтарды қолдану арқылы қазақ тілін үйренуге қызығушылықты жандандыру әдістері	525
<i>Нурмагазумова Гульжан Канзадиновна</i>	Роль педагога в духовно-нравственном воспитании личности и развитии национальных ценностей	529

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Нурмагамбетова Гульмира Турмановна, Биркемелова Энуза Бейсембаевна</i>	Духовно-нравственное воспитание ученика на уроках истории	532
<i>Нурманова Айнагуль Рахимжановна, Байменова Ботагоз Жумагалиевна</i>	Триединство языков через народные игры	536
<i>Нурмухамбетова Акмарал Сакеновна</i>	Дидактикалық кейс арқылыетті мүшелеп, табак тартуға үйретеміз	539
<i>Нурмухамбетова Каламкас Орынбаевна</i>	Бәсекеге қабілетті жеке тұлға қалыптастырудағы рухани адамгершілік тәрбие құндылықтары	542
<i>Омарова Айдана Уралкановна</i>	Духовно-нравственное воспитание личности через сотрудничество с родителями	545
<i>Опарина Арина Павловна, Шияева Ольга Николаевна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей	548
<i>Оспанұлы Серікбай, Мырзағалиева Күлзада Мешітбайқызы</i>	Ыбырай тарихшы	552
<i>Редикульцева Юлия Владимировна, Бекмухамбетова Жанылдық Каирбековна</i>	Нравственно-патриотическое воспитание старших дошкольников через ознакомление с историей родного края	558
<i>Савина Владлена Яковлевна</i>	Духовно-нравственное воспитание в современном обществе через изучение темы любви в творчестве А. Ахматовой как условие формирования нравственных качеств учащихся на уроках литературы в школе	561
<i>Сагунбаева Асемгуль Шаяхметовна, Конкабаева Сапагуль Темиртаевна</i>	Ы. Алтынсарин ағартушылық идеялары: бүгінгі оқыту жүйесінде	565
<i>Сагунбаева Асемгуль Шаяхметовна, Туекпаева Асель Уралбековна</i>	Ыбырай Алтынсарин әңгімелерінің бала тәрбиесінде алатын маңызды орны	567
<i>Садвакасова Шарбан Райхановна, Жарбол Балнұр Тілектесқызы</i>	Ұлттық тәрбие ұлт болашағы	570
<i>Салыкова Асель Дарияновна, Бажирова Шаттык Рафхатовна</i>	Формирование поликультурной личности в контексте полиязычного образования	575
<i>Салыкова Гульшат Бильгибаевна, Оспанова Сабира Мукашевна</i>	Жеке тұлғаны ұлттық рухани-адамгершілікке тәрбиелеудің құндылықтары	578
<i>Самбулатова Гульшат Шукуровна, Айсенова Жазира Аскарловна</i>	Ыбырай Алтынсарин шығармаларындағы ұлттық құндылықтар	582
<i>Саналина Жанар Адилхановна</i>	Антикоррупционное воспитание дошкольников	585
<i>Саулебаева Анар Булатовна</i>	Фольклор – рухани-адамгершілік тәрбие құралы	588
<i>Сейтжанова Улбосин Кудайбергеновна</i>	Проблемы воспитания детей в семье в наследии восточных мыслителей	592
<i>Семашко Анна Александровна</i>	Особенности духовно-нравственного воспитания на основе базовых национальных ценностей школьников на уроках музыки	595

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Семенова Ирина Викторовна</i>	Формирование духовно-нравственных ценностей на уроках русской литературы	598
<i>Смагулова Айзада Муратовна</i>	А. Сейдімбек повестеріндегі драматизм мәселесі	603
<i>Снигирева Ирина Ивановна, Остапенко Людмила Георгиевна</i>	«Социокультурные аспекты музыкального воспитания на уроках музыки общеобразовательной школы»	607
<i>Спанова Ақгүл Спанқызы</i>	М. Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясын жоғары деңгейлі оқу мақсаттары негізінде жастар тәрбиесіне ықпал ете оқыту	611
<i>Стриканов Илья Валерьевич</i>	Развитие системы физического воспитания школьников на основе казахских национальных игр	615
<i>Суинкина Биалаш Балтиева, Ахметбекова Лаззат Кужегариновна</i>	С.Оспанұлының Ыбырайтануға қосқан үлесі	619
<i>Сулеймен Амина Нуржановна</i>	Ұлттық рухани құндылықтар негізіндегі адамгершілік тәрбиесі	622
<i>Султанова Айгүль Сартаевна, Какимжанова Сабина Ақылбековна</i>	Бастауыш сынып оқушыларын сабақта және сабақтан тыс уақытта рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	625
<i>Талтакова Мадина Назаровна, Алдыбергенова Асия Кадрхановна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей	630
<i>Тарасенко Ирина Юрьевна, Исатаева Алмагуль Канапьяновна</i>	Духовно–нравственное воспитание учеников школы-гимназии №18 на основе базовых национальных ценностей	634
<i>Таткенова Гульбану Хайдаровна</i>	«Жаңа қазақстандық патриотизмнің» маңыздылығы	639
<i>Ткач Надежда Алексеевна, Поварницын Владислав Вячеславович</i>	Национальная культура как уникальный источник изучения истории прошлого и настоящего.	642
<i>Токжанова Мейрамгуль Умирхановна, Амримова Жанылдық Сапабековна</i>	Б. Момышұлының қанатты сөздерінің тәрбиелік құндылығы	646
<i>Тукенова Гүлім Маратовна</i>	Бастауыш сынып оқушыларын ұлттық құндылыққа пәндер арқылы тәрбиелеу	649
<i>Тургаева Гүльсара Аманжоловна, Кельдибаева Бағиткуль Аманжоловна</i>	Ыбырай Алтынсарин шығармаларының идеясы өзге қаламгерлердің шығармаларының идеясымен үндесуі	652
<i>Түшіген Гүлнұр Бегалықызы, Мендыбаева Нургуль Уалиханова</i>	Мектепке дейінгі жастағы балаларды ұлттық құндылықтар негізінде тұлғаны рухани адамгершілікке тәрбиелеу	656
<i>Уразбаева Гульсм Шиндаулетовна, Сақауова Улболсын Жапарғалиевна</i>	Духовно-нравственное воспитание – базовая основа современного образования детей и молодежи	659

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Усембаева Асия Хамитовна</i>	Моральные дилеммы как средство нравственного воспитания учащихся	664
<i>Утенова Замзагуль Тастемировна, Бекбаева Салтанат Тулебаевна</i>	Рухани адмагершілік тәрбие - маңызды міндеттердің бірі	667
<i>Утюганова Зауреш Мухамедказиевна, Павлова Елена Михайловна</i>	Воспитательный потенциал уроков истории как один из главных факторов формирования личности обучающегося	673
<i>Хамзина Айман Жумагазовна</i>	Ұлттық құндылықтар рухани адамгершілікке тәрбиелеу құралы ретінде	678
<i>Хамзина Күлшат Бақытжанқызы, Ермаганбетова Акбота Жаналыковна</i>	Біртұтас тәрбие бағдарламасын жүзеге асырудың инновациялық тәсілдері	684
<i>Хасенова Айгуль Кажалымовна</i>	Духовно-нравственное воспитание - ключевой фактор развития и воспитания современной молодежи.	688
<i>Хорошева Тамара Брониславовна, Новикова Елена Васильевна</i>	Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с декоративно-прикладным искусством удмуртов в контексте духовно-нравственного воспитания	691
<i>Шалдыбаева Бакытгуль Тулемисовна, Жакиева Уасила Тулемисовна</i>	Ұлттық құндылықтар- ұрпақты адамгершілікке тәрбиелеудегі басты құрал	694
<i>Шалтенова Культай Гаппазовна</i>	Жас ұрпақты ұлттық құндылықтар арқылы рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	699
<i>Шарипбаева Айгуль Айтбаевна, Абаева Айгуль Маликовна</i>	Формирование базовых национальных ценностей личности средствами воспитательной работы	703
<i>Шаукенов Жангелді Арсенұлы, Шаукенова Зайда Жарасбекқызы</i>	Ұлттық құндылықтарды қалыптастыру және олардың өскелең ұрпақты адамгершілікке тәрбиелеудегі рөлі	707
<i>Швец Наталья Алексеевна, Попова Ольга Викторовна</i>	Духовно-нравственное воспитание в среде сибирской ментальности: архитектоника и практика	710
<i>Шишкина Елена Анатольевна</i>	Развитие духовной культуры личности через традиционный казахский танец	716
<i>Шолпанбаева Айгуль Кадыровна</i>	Ұлттық құндылықтар - тәрбие негізі	720
<i>Ясменко Руслан Александрович</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на уроках физической культуры	724

**ҒЫЛЫМ МЕН ПРАКТИКАНЫҢ ИНТЕГРАЦИЯСЫ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ
БЕРУДІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУДЫҢ ЗАМАНАУИ СТРАТЕГИЯСЫ**

СЕКЦИЯ 2

**ИНТЕГРАЦИЯ НАУКИ И ПРАКТИКИ – СОВРЕМЕННАЯ СТРАТЕГИЯ
ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

<i>Абдильдина Ляззат Маликовна, Матяш Светлана Анатольевна</i>	Интегрированные уроки и инновационные технологии на уроках в начальной школе	729
<i>Абдрахманов Арман Кабдешұлы</i>	Use of songs in the teaching english classroom	733
<i>Абдуллина Зоя Магзымовна, Баракатова Адия Галымовна</i>	«Ыбырай Алтынсарин -тұңғыш қазақ педагогы» дүниетану сабағында бастауыш сынып оқушыларының ауыз екі тілде сөйлеу дағдыларын арттыру	736
<i>Абдулова Альбина Жаксыбаевна, Жантимирова Сауле Булатовна</i>	Роль и значимость практической подготовки компетентного специалиста в условиях современного образования	742
<i>Абикенова Гульбану Абдырзаковна</i>	Модель ООН как инструмент глобального образования и сотрудничества	746
<i>Авдонькина Инга Викторовна</i>	Интеграция науки и практики как основное направление современной педагогики	749
<i>Айсина Алия Габбасовна</i>	Учебно-исследовательская работа и развитие творческой самостоятельности студентов колледжа	753
<i>Айтекова Анар Рапильбековна, Усенбаева Гулшат Амантаевна</i>	Ауыл мектептерінде білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуда инновациялық жобалау жұмыстарын жүргізудің маңыздылығы	757
<i>Айтимбетова Назгуль Бакибаевна</i>	Основы реализации деятельного и компетентного подхода в обучении иностранным языкам	761
<i>Александров Спартак Геннадиевич</i>	К вопросу об особенностях физического воспитания студентов Краснодарского филиала РЭУ им. Г.В.Плеханова	763
<i>Александрович Людмила Николаевна</i>	Формирование устойчивого познавательного интереса и способов удовлетворения его своими силами, через проектно-исследовательскую деятельность	767
<i>Алпысбаева Гулшат Мухамбетсалыковна, Кокышева Гульзира Оралбековна</i>	Жаңартылған бағдарлама негізінде білім берудегі инновациялық әдіс-тәсілдердің тиімділігі	770
<i>Амирова Евгения Леонидовна</i>	Из опыта применения элементов геймификации на уроках английского языка в начальной школе	773
<i>Апазова Александра Александровна</i>	Спортивные игры как средство формирования социальных навыков	777

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Артёмова Елена Михайловна</i>	Педагогическое сопровождение развитие одаренности учащихся как залог качества образования	780
<i>Афонина Раиса Николаевна</i>	Построение учебного содержания в логике конвергентного подхода	783
<i>Ахметжанова Ботакоз Жусуповна, Балтабаева Гультара Калиакбаровна</i>	Решение задач по математической оптимизации в рамках развития функциональной грамотности школьников	786
<i>Ахметжанова Ботакоз Жусуповна, Миргалиева Айнура Султановна</i>	Сопровождение мотивированных учащихся к обучению в общеобразовательной школе	791
<i>Ашимова Гулжайнар Абсамтаровна</i>	Lesson study provides new opportunities for teachers and students	795
<i>Баймухаметова Батила Тургинбаевна, Тансыкбаева Жамиля Тургинбаевна</i>	Формирование универсальных учебных действий при обучении химии через применение кейс-технологии	798
<i>Балтабаева Шнар Амантаевна</i>	Қазақ тілі мен әдебиет сабақтарында тыңдалым дағдыларын оқытудың мәселелері	804
<i>Баранник Айнагуль Куандыковна</i>	Геймификация образовательного процесса в начальной школе	808
<i>Батура Людмила Владимировна, Искаков Жанторе Мухтарович</i>	Значение и роль мониторинговых исследований в преобразовании школьной практики	812
<i>Бекмухамбетова Алмагуль Каиркановна, Байжанова Сауле Аскарбековна</i>	Развитие исследовательских навыков младших школьников на уроках математики	816
<i>Бектурганова Римма Чингисовна</i>	Как готовить педагогов – исследователей?	819
<i>Бергер Марина Сергеевна, Әкімгерейқызы Айслу</i>	Использование активных методов для развития естественнонаучной грамотности учащихся через исследовательскую деятельность	830
<i>Биманов Дарын Абдрахимович</i>	STEAM инновациялық интеграцияланған стратегия ретінде білім беру: озық тәжірибе, перспективалар	835
<i>Бондарь Надежда Сергеевна</i>	Образовательный квест как деятельностная форма организации учебного занятия	840
<i>Бубенцова Мария Васильевна</i>	Нейрогимнастика в коррекционной работе логопеда-дефектолога с детьми с ООП	845
<i>Вафин Дамир Аюпович</i>	Дискурс в современной историографической науке	848
<i>Визнер Галина Игоревна, Макатов Валихан Жаныбекович</i>	Современная стратегия инновационного педагогического образования на уроке технология через метод проекта	851
<i>Вильгельм Елена Петровна, Ермоленко Евгения Валерьевна</i>	Критериальное оценивание на уроках как средство мотивации младших школьников к учебной деятельности	854

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Виноградова Нина Валентиновна</i>	Виртуальные образовательные перспективы: изучение современных платформ для эффективного обучения	858
<i>Гевел Наталья Владимировна, Бублий Наталья Григорьевна</i>	STEAM - технологии на уроках биологии	862
<i>Гноевая Дарья Андреевна</i>	Игровое моделирование как метод обучения иностранному языку	868
<i>Гоферт Татьяна Алексеевна, Рослик Оксана Леонидовна</i>	Исследовательская деятельность младших школьников	873
<i>Гурская Светлана Владимировна</i>	Развитие концепции обучения физической культуре в условиях инклюзивного образования	877
<i>Данченко Татьяна Владимировна, Жиенбаева Алёна Владимировна</i>	Инновационные технологии в педагогической практике	882
<i>Даутбаева Жибек Асылхановна Калжанов Марат Умирбекович</i>	Методические основы аналогии и сравнения в процессе обучения математики	886
<i>Дементьева Анна Владиславовна</i>	Introduction of project method in english lessons	890
<i>Джаикова Меруерт Каппасовна, Джаикова Айгерим Дастановна</i>	Организация образовательного процесса в школе на основе синергетического подхода	895
<i>Джангабулов Олжас Талгатович</i>	Создание приложения генерации задач по химии школьного курса на основе среды программирование DELPHI	899
<i>Довгодько Виктория Андреевна</i>	Совершенствование математической культуры через исследовательскую деятельность в школе	902
<i>Домничева Людмила Казимировна</i>	Повышение качества образования – важнейшее условие формирования функциональной грамотности школьников	905
<i>Ельжанова Гайни Малдыбаевна, Жусупова Дарина Нурлибековна</i>	Кайдзен жоспарлау дегеніміз не және оны оқу үрдісіне қалай қолдануға болады?	909
<i>Ерденова Назгуль Бабашевна, Абитчанова Гульзада Закировна</i>	Функционалдық сауаттылықты қалыптастыру амалдары	913
<i>Еришева Гулнур Амантаевна</i>	Заманауи сабақ: дәстүр және инновациялар. үш тілдік білім беру проблемалары мен шешу жолдары	917
<i>Ермекова Канагат Турсуновна, Султанова Гулден Конысбайқызы</i>	Бастауыш сыныптарда жаңа технологияларды пайдалана отырып Ыбырай Алтынсарин шығармаларын оқыту	922
<i>Ертышпаева Жанар Жиентаевна, Ахметова Шолпан Бурабаевна</i>	Дарынды оқушылардың зерттеушілік іс- әрекетін дамыту	926
<i>Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы, Қанапина Сауле Ғалымбекқызы</i>	Көркем мәтіндегі этномәдени лексиканың концептуалдық мәні	929

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Еслямғалиева Зоя Сейсембаевна</i>	Работа с текстом как способ формирования читательской грамотности	935
<i>Ефимова Алёна Юрьевна</i>	Главный ключ успеха к повышению качества образования	939
<i>Жабаева Гульмира Калиаскаровна</i>	Применение активных методов обучения в начальной школе	943
<i>Жанабаев Адиль Талгатович</i>	Основы конвергентного образования в школьном курсе химии	946
<i>Жармухамбетова Айнагуль Жаксубековна</i>	Оқушылардың қазақ тілінде айтылым дағдысын қалыптастырудың тиімді әдіс-тәсілдері	949
<i>Жидебаева Диана Бексултановна</i>	The use of question answer-relationship (qar) strategy on improving students' reading comprehension	955
<i>Жиеналина Замира Талгатовна, Калжанов Марат Умирбекович</i>	Прикладные задачи как способ формирования математического мышления и культуры в обучении математике	958
<i>Жиенбаев Искендер-Зулхайдар Женгисбаевич, Бектурганова Зульфия Казиевна</i>	Проблемные ситуации как средство улучшения межпредметных связей химии и биологии на основе проблемного обучения	962
<i>Жумасаева Бибигуль Сагандыковна, Жумасаева Асель Сагандыковна</i>	Бастауыш сынып оқушыларын оқытуда қолданылатын озық инновациялық технологиялар – заман талабы	966
<i>Жунусова Айнагуль Халеловна, Нургалиева Наурызгуль Фазылжановна</i>	Оқушыларды ғылыми жұмысқа баулу	970
<i>Жусупова Дарина Нурлибековна, Жетпісбай Айзат Асылбекқызы</i>	Визуализация әдістерін қолдану арқылы математикалық модельдеу дағдыларын дамыту	973
<i>Ибраева Гульсара Турсуновна, Нуржанова Сандигул Түйебаевна</i>	Инновациялық технологиялар мұғалімнің кәсіби шеберлігін дамытудың негізі	976
<i>Ибраева Карлығаш Шунаевна</i>	Ранняя профилизация учащихся младшего школьного возраста в физико-математическом лицее	981
<i>Ибрашева Дамиткен Булатаевна</i>	Преподавание русского языка в школе с нерусским языком обучения	985
<i>Иванова Ирина Григорьевна, Нурпеисова Сабина Сериковна</i>	В содружестве наук	989
<i>Исина Асем Балгабаевна, Кәріғұл Баян Қайырханқызы</i>	Проблемалық оқыту әдісі арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту	994
<i>Исиргәпов Дамир Буранбаевич, Исиргәпова Нурбике Сейткасымовна</i>	Қазақстан тарихы мен математика пәндерінің интеграциясы арқылы қалайша функционалдық сауаттылықты дамытуға болады?	998
<i>Испулова Жанат Кереевна, Стешенко Светлана Койшеевна</i>	Применение визуальных технологий для развития учебной и познавательной активности младших школьников	1002

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Кабденова Салтанат Калижановна, Шамганова Жансая</i>	Дискуссивті эссе жаздыру жолдары	1006
<i>Калжанов Марат Умирбекович, Смолянчук Виктория Николаевна</i>	Использование метода технологии критического мышления при изучении темы «Окружность»	1010
<i>Калиев Кабдрахман Ануарбекович, Досумов Арман Сабыржанович</i>	Актуальность инновационных подходов в обучении физической культуре и спорта на базе общеобразовательных школ	1014
<i>Калиев Кабдрахман Ануарбекович, Аушамина Гульсара Ашимовна</i>	Актуальные компетенции обучения математике в общеобразовательной школе	1019
<i>Калиева Сауле Ануарбековна, Садыкова Наталья Федоровна</i>	Актуальные вопросы преподавания русского языка и литературы в контексте билингвального обучения	1024
<i>Калимарданова Гульшат Джамбуловна, Жумагулова Роза Джамбуловна</i>	Математика сабағында оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыру	1029
<i>Калимжанова Роза Лаиковна, Фаттахутдинова Анастасия Радиковна</i>	Формирование готовности будущих учителей начальных классов к развитию функциональной грамотности	1034
<i>Калимжанова Роза Лаиковна, Хлюпка Юлия Викторовна</i>	Формирование профессиональной компетентности будущих педагогов в процессе обучения в вузе	1038
<i>Калинина Анастасия Александровна, Аканова Жазира Ахметкалиевна</i>	Интерактивное обучение как способ активизации познавательной активности обучающихся (на примере уроков английского языка)	1044
<i>Каппасова Шамшырак Еркиновна</i>	Химияны оқыту үрдісінде электронды оқулықтың алатын орны	1049
<i>Карабаева Гулнора Шарафитдиновна</i>	Современные тенденции развития образования в Узбекистане	1053
<i>Карпыкбаева Акмарал Сатыбалдиевна, Байгабилова Айжан Зиябековна</i>	Сингапурская технология как современный метод обучения в школе	1057
<i>Кассирова Олеся Александровна, Дебело Ирина Николаевна</i>	Использование концептуальных идей и элементов Reggio (реджио) педагогики в создании предметно-пространственной среды дошкольной организации	1061
<i>Касеева Наталья Владимировна</i>	«Перевернутый» урок – модель урока, настраивающая ученика на успех	1066
<i>Керлин Ирина Владимировна</i>	Степ – технология – одно из оптимальных условий совершенствования двигательной активности дошкольников	1070
<i>Ким Анна Ильинична, Селях Лидия Юрьевна</i>	Интеграция науки и практики на уроках химии в современном образовании	1073

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Ким Йоко Владимировна</i>	Инновационные технологии и их значимость в образовательном процессе в условиях цифровизации	1077
<i>Ковальчук Инна Александровна</i>	Современные подходы к инновационному развитию педагогического образования: интеграция науки и практики	1081
<i>Козганбаева Ментай Толеухановна, Саулебаева Асия Едиресовна</i>	Саралаудың мәселеге бағдарланған оқыту моделі оқушыларының зерттеушілік дағдыларын дамытуға қалай әсер етеді?	1085
<i>Конуспаев Амир Серикович, Калиев Самат Каратаевич</i>	Инновационные формы обучения физической культуре в общеобразовательной школе	1091
<i>Корнева Виктория Викторовна, Соколова Любовь Владимировна</i>	Развитие познавательных интересов младших школьников в проектной деятельности	1096
<i>Косимов Отабек Абдисалимович</i>	Проектно-ориентированное обучение как один из подходов инновационного развития педагогического образования	1101
<i>Космодемьянская Светлана Сергеевна</i>	Интеграция науки и практики в рамках педагогической практики студентов по химии	1106
<i>Кубегенова Айгерим Жанайдаровна</i>	Развитие речевых навыков на уроке английского языка в 5-7 классах посредством работы с текстом	1110
<i>Кузьмина Инга Валерьевна</i>	Интеграция математического и экономического содержания в образовательной деятельности	1117
<i>Курбанбаева Диларам Мухамовна</i>	Важность изучения истории педагогики для современного учителя	1120
<i>Куренова Назгуль Клышбаевна</i>	Пути развития функциональной грамотности на уроках математики как средство формирования фундаментальных математических навыков	1123
<i>Курманова Абосин Айтуаровна, Исенова Гульнара Бацугуловна</i>	Қазақ тілі сабақтарында оқушылардың функционалдық сауаттылығы	1126
<i>Қарабала Гүлнара Айтмағамбетқызы, Айтимова Айгуль Каратаевна</i>	Қазақ тілінде емес мектептерде қазақ тілі мен әдебиет сабағында айтылым дағдысын дамыту жолдары	1129
<i>Лаврухина Александра Витальевна</i>	Использование инновационных подходов обучения как средство формирования практических навыков зож на уроках физической культуры	1132
<i>Литвина Елена Валерьевна, Афонина Раиса Николаевна</i>	Педагогическое проектирование как инструмент преобразования педагогических объектов	1136
<i>Майстренко Валерия Юрьевна, Ушакова Марина Ивановна</i>	Критериальное оценивание на уроках русского языка и литературы как способ формирования творческой и конкурентоспособной личности	1139

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Мальтиева Кмбат Бисенгалиевна</i>	Личностно - ориентированное обучение учащихся на уроках географии (из опыта работы)	1145
<i>Манубаева Майсара Омоновна, Досанова Нургуль Сейткалиевна</i>	Қазақ тілі мен әдебиет сабақтарында оқушыларды мәтінді интерпретация процесіне жетілдіру жолдары	1151
<i>Миничкин Роман Иванович</i>	Развитие профессиональных компетенций и навыков учителя физической культуры	1156
<i>Михеева Равиля Салаватовна, Сарамов Руслан Юрьевич</i>	Физическая культура, как средство формирования здорового образа жизни школьников в условиях обновленного образования	1159
<i>Муканова Жанерке Жандаровна</i>	Дифференциация принциптері негізінде менталды карта арқылы оқушылардың белсенділігін арттыру	1161
<i>Мукашева Гульмира Казбековна, Смаглий Татьяна Ивановна</i>	Модель формирования психологической устойчивости студентов к негативному информационному воздействию	1166
<i>Мурзалинова Алма Жакимовна</i>	Компетенции непрерывного профессионального развития будущих педагогов как ключевой фактор обновления образовательных программ	1170
<i>Мынбаева Жанар Тасбулатовна, Алимгазина Асел Балгабаевна</i>	Шағын жинақталған мектеп жағдайында жаратылыстану-математикалық сабақтар бағытында STEAM-білім берудің негізі ретінде жоба әдістерін енгізу	1175
<i>Мынбаева Жанар Тасбулатовна, Забиякина Оксана Сергеевна</i>	Опыт внедрения STEAM-подходов в практику преподавания химии и биологии	1182
<i>Науменко Ирина Яковлевна, Оспанова Ляззат Балтабаевна</i>	Особенности руководства научно-исследовательской деятельностью школьников	1186
<i>Новиков Михаил Васильевич</i>	Совершенствование системы управления образовательной организации. Когнитивный подход	1191
<i>Нурканова Жанбота Серкешевна</i>	Здоровьесберегающие технологии в образовательном процессе: интеграция на уроках физической культуры и ОБЖ	1196
<i>Нуркина Батима Ауезхановна, Нурғалиева Сауле Бауржановна</i>	Білім беру саласында дара ұстаздың рөлі	1200
<i>Овчаренко Елена Владимировна, Вайс Людмила Владимировна</i>	Межпредметная связь на уроках математики, как средство повышения мотивации обучающихся	1204
<i>Олексюк Тамила Владимировна, Султанова Амангуль Еркебулановна</i>	Непрерывное профессиональное развитие педагогов в форматах эффективных практик	1206
<i>Орехова Виктория Сергеевна</i>	Формирование ключевых компетентностей учащихся через проектную деятельность	1210
<i>Ормамбекова Асель Кайратовна</i>	Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында критериялды бағалау арқылы мектеп оқушыларының пәндерді оқуға деген танымдық қызығушылығын дамыту	1214

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Оспанова Шынар Бектепбергенқызы, Оспанов Манат Габдракипович</i>	Мектептік білім берудегі информатика мен өнердің интеграциясы	1218
<i>Пегалева Елена Васильевна, Цымбалюк Наталья Сергеевна</i>	Координация качества образования в условиях развития школы	1221
<i>Петренко Марина Леонидовна</i>	Развитие функциональной грамотности школьников средствами уроков русского языка и литературы в условиях цифровой среды	1227
<i>Птицына Анастасия Андреевна</i>	Интеграция науки и практики как необходимое условие совершенствования уровня образованности в области экологии	1231
<i>Рахимбеков Темирлан Серикович, Кудибаев Орынғали Уринбасарович</i>	Развитие сварочных технологий в современном мире	1236
<i>Роллан Жанетта Ролланқызы</i>	Кейбір әдістемелік тәсілдердің оқушылардың экологиялық дүниетанымын жетілдіруге әсері	1239
<i>Савенкова Фарида Расиховна</i>	Развитие функциональной грамотности через «CASE-технологии» на уроках математики	1244
<i>Садвакасов Алмас Жумашевич</i>	География сабақтарында PBL технологиясын қолдану арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту	1248
<i>Сайпилов Ербулат Сидоллаевич</i>	География сабағында проблемалық оқыту арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын қалай дамытуға болады	1253
<i>Сатылы Айғаным Елубайқызы</i>	Оқушылардың креативті жазу қабілетін қалай дамытуға болады?	1258
<i>Сейтимова Юлия Михайловна</i>	Тесты PIRLS для развития читательской грамотности	1264
<i>Серикбаева Зарина Кайбаровна</i>	3D моделирование в учебном процессе как способ раскрытия творческого потенциала обучающихся	1268
<i>Серікова Гүлназ Серікқызы</i>	Жоғары сынып оқушыларының ағылшын тілінде коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруда сюжеттік-рөлдік ойындарды қолданудың маңызы	1272
<i>Синько Олеся Викторовна</i>	Квесты и веб-квесты как инструмент повышения мотивации студентов при обучении математики (на материалах обобщения опыта)	1277
<i>Смоляная Марина Николаевна</i>	Интеграция науки и практики в языковом образовании школьников казахстана, формирование инновационной направленности деятельности преподавателя английского языка и возможности внедрения инновационного опыта в практику школьного языкового образования	1283
<i>Сологуб Галина Ивановна</i>	Развитие функциональной грамотности учащихся через реализацию STEM-подходаи проблемно - ориентированного образования на уроках математики	1287

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Сошкин Андрей Викторович, Раимкулов Адильбек Сертаевич</i>	Адаптированное дуальное обучение по германской программе GIZ	1293
<i>Степанова Александра Анатольевна, Астахова Людмила Васильевна</i>	Интегрированный подход к развитию функциональной грамотности в начальной школе: роль и значение рабочей тетради	1298
<i>Столяренко Ольга Александровна</i>	Активное слушание на уроке музыки в общеобразовательной школе	1302
<i>Тамабекова Саулет Махатовна</i>	Мұғалімдердің іс-тәжірибесін рефлексия арқылы жетілдіру	1307
<i>Тарасенко Светлана Сергеевна</i>	Стратегии развития при внедрении искусственного интеллекта: их положительные и отрицательные стороны в современном образовании	1311
<i>Терновая Ольга Валерьевна, Шаханова Марияш Орманбековна</i>	Развитие профессиональных компетенций педагогов на примере деятельности Костанайского строительного колледжа	1315
<i>Тихонова Лидия Владимировна</i>	Использование интерактивных методов обучения для формирования мыслительных процессов через практическую деятельность на уроках математики	1317
<i>Уалиева Назым Толеубековна</i>	Формирование компетенций непрерывного профессионального развития в условиях педагогической практики и подготовки выпускного квалификационного проекта	1321
<i>Утегенова Бибикуль Мазановна</i>	Тенденции и факторы обеспечения качества обучения в высшей школе	1327
<i>Утегенова Сауле Тулешовна</i>	Заң пәндерін оқытудағы қолданылатын әдістер	1330
<i>Фахудинова Ирина Владимировна</i>	Информационные технологии как инновации в учебной деятельности	1333
<i>Федотова Наталья Сергеевна</i>	Критериальное оценивание на уроках математики как средство активизации познавательной деятельности младшего школьника	1337
<i>Фудашкина Людмила Александровна</i>	Инновационные технологии в современном образовании: инновации в образовании	1341
<i>Хайдаршина Татьяна Николаевна, Сельханова Дина Витальевна</i>	Использование практико-ориентированных заданий как один из факторов развития функциональной грамотности младшего школьника	1345
<i>Хамзина Зура Исахметовна</i>	Развитие интеллектуальных способностей и функциональной грамотности при решении задач по химии	1349
<i>Цубера Светлана Геннадьевна, Касеинова Карлыгаш Кадильбековна</i>	Критериальное оценивание на уроках русского языка, как средство мотивации учебной деятельности	1353

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ

<i>Чуманина Наталия Валентиновна</i>	Интеграция науки и практики - современная стратегия инновационного развития педагогического образования	1357
<i>Шахназарова Наира Владимировна</i>	Тренинг как основной метод формирования soft skills	1361
<i>Шаяхметов Берик Нагашыбаевич</i>	Жаңартылған білім беру аясында «көркем еңбек» білім беру бағдарламасының оқыту мазмұны	1365
<i>Шаяхметов Ильяс Нурланулы</i>	Жеткіншек жастағы боксшыларды дайындауда даярлық жаттығуларды қолдануды эксперименттік зерттеу	1369
<i>Щетинкина Светлана Ефимовна</i>	Влияние активных методов и приемов обучения на формирование положительной мотивации школьников при изучении математики	1374
<i>Юрк Татьяна Владимировна</i>	Развитие функциональной грамотности на уроках обучения грамоте	1378
<i>Мазмұны / Содержание</i>		1382

**«ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР: СТРАТЕГИЯ,
МІНДЕТТЕР, ЕНГІЗУ» АТТЫ АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-
ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ**

**МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ АЛТЫНСАРИНСКИЕ
ЧТЕНИЯ «ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ:
СТРАТЕГИЯ, ЗАДАЧИ, ВНЕДРЕНИЕ»**

Материалдар жинағын
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай
өңірлік университеті
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық
институтының
педагогика, психология және арнайы білім
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Мекен-жай:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі
118, 626 каб.)
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60*84/18.
Көлемі 87,7 б.т.
Электронды нұсқасы университеттің
ksu.edu.kz сайтында орналастырылған
мамыр, 2024 жыл

Сборник материалов набран и сверстан
кафедрой педагогики, психологии и
специального образования
педагогического института
им. У.Султангазина
Костанайского регионального
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Адрес:
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47
(корпус Пединститута, ул.Тәуелсіздік
118, каб. 626).
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60*84/18.
Объем 87,7 п.л.
Электронный вариант размещен на сайте
университета ksu.edu.kz
май 2024 год